अत्यागः उत्कृष्टोऽपराधश्चौर्यादिर्गरदानादिर्वा अत्याशइतिपाठेबहुभोजित्वं आत्मविधित्सेतिपोषणार्थस्य धात्रःसनिरूपं आत्मपोषणेच्छाशिश्नोदरपरायणतेत्यर्थः॥ १०॥असयःखड्गाः भद्रमस्तुते एतेषांषण्णां त्यागेनतवपुत्राःशतायुषोभवंत्वित्यर्थः ॥ ११ ॥ वृषलीशूद्रा द्विजस्त्रैवर्णिकः पानपःमद्यपः ॥१२॥ आदेशकृत्पामणीः प्रेषकःद्विजान्दास्येनियोजयन् समेत्यसंस्रज्य यदित्वत्पुत्राअतिमानादीन्नत्यजंति तर्हितेषांपांडववृत्तिहंतॄणांसंगस्त्वयानकार्यइतिभावः ॥ १३ ॥ गृहीतवाक्यःविद्यावान् नयवित्नीतिज्ञः वदान्योदाता गृहीतवाग्योऽनपविद्धवाक्यइतिपाठेमितभाषी अनिरस्तगुरुवचनः ॥ १४ ॥ १५ ॥

विदुरउवाच अतिमानोऽतिवादश्चतथाऽत्यागोनराधिप॥ क्रोधश्चात्मविधित्साचमित्रद्रोहश्चतानिषट्॥ १०॥ एतएवासयस्तीक्ष्णाःकृंतंत्यायूंषिदेहिनां॥ एतानिमानवान्घ्नंतिनमृत्युर्भद्रमस्तुते॥ ११॥ विश्वस्तस्यैतियोदारान्यश्चापिगुरुतल्पगः॥ वृषलीपतिर्द्विजोयश्चपानपश्चैवभारत॥ १२॥ आदेशकृद्वृत्तिहंताद्विजानांप्रेषकश्चयः॥ शरणागतहाचैवसर्वेब्रह्महणःसमाः॥ एतैःसमेत्यकर्तव्यंप्रायश्चित्तमितिश्रुतिः॥ १३॥ गृहीतवाक्योनयविद्वदान्यःशेषान्नभोक्तात्यविहिंसकश्च॥ नानर्थकृत्याकुलितःकृतज्ञःसत्योमृदुःस्वर्गमुपैतिविद्वान्॥ १४॥ सुलभाःपुरुषाराजन्सततंप्रियवादिनः॥ अप्रियस्यतुपथ्यस्यवक्ताश्रोताचदुर्लभः॥ १५॥ योहिधर्मंसमाश्रित्यहित्वाभर्तुःप्रियाप्रिये॥ अप्रियाण्याहपथ्यानितेनराजासहायवान्॥ १६॥ त्यजेत्कुलार्थेपुरुषंग्रामस्यार्थेकुलंत्यजेत्॥ ग्रामंजनपदस्यार्थेआत्मार्थेपृथिवींत्यजेत्॥ १७॥ आपदर्थेधनंरक्षेद्दारान्रक्षेद्धनैरपि॥ आत्मानंसततंरक्षेद्दारैरपिधनैरपि॥ १८॥ द्यूतमेतत्पुराकल्पेदृष्टंवैरकरंनृणां॥ तस्मात्द्यूतंनसेवेतहास्यार्थमपिबुद्धिमान्॥ १९॥ उक्तंमयाद्यूतकालेपिराजन्नेदंयुक्तंवचनंप्रातिपेय॥ तदौषधंपथ्यमिवातुरस्यनरोचतेतववैचित्रवीर्य॥ २०॥ काकैरिमांश्चित्रबर्हान्मयूरान्पराजयेथाःपांडवान्धार्तराष्ट्रैः॥ हित्वासिंहान्क्रोष्टुकान्गूहमानःप्राप्तेकालेशोचितात्वंनरेंद्र॥ २१॥ यस्तातनक्रुध्यतिसर्वकालंभृत्यस्यभक्तस्यहितेरतस्य॥ तस्मिन्भृत्याभर्तरिविश्वसंतिनचैनमापत्सुपरित्यजंति॥ २२॥ नभृत्यानांवृत्तिसंरोधनेनराज्यंधनंसंजिघृक्षेदपूर्वं॥ त्यजंतिह्येनंवंचितावैविरुद्धाःस्निग्धाह्यमात्याःपरिहीनभोगाः॥ २३॥ कृत्यानिपूर्वंपरिसंख्यायसर्वाण्यायव्ययेचानुरूपांचवृत्तिं॥ संगृह्णीयादनुरूपान्सहायान्सहायसाध्यानिहिदुष्कराणि॥ २४॥

॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ इदंद्यूतंनयुक्तमितिवचनंमयाउक्तमितिसंबंधः ॥ २० ॥ २१ ॥ भक्तस्यसेवांकुर्वतः ॥ २२ ॥ अपूर्वंपरकीयं स्निग्धाहिस्नेहवंतोपि ॥ २३ ॥ कृत्यानिपरिसंख्यायसाध्यासाध्यनिश्चयंकृत्वा तथा वृत्तिभृत्यजीविकांआयव्ययानुरूपांकृत्वेत्यर्थः दुष्कराणिपरराष्ट्रग्रहणादीनि ॥ २४ ॥

Digitized by Google